

การอภิปรายผลการวิจัย

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความปรารถนาของนักเรียนทุกกลุ่มกับค่าเฉลี่ยของผลงานในการทดสอบเบื้องต้น (การทํางานครั้งที่ 1) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของระดับความปรารถนาค่ากว่าค่าเฉลี่ยของผลงาน 12.7 คะแนน ผลที่ได้นี้แตกต่างจากผลที่นักจิตวิทยาในต่างประเทศสรุปไว้คือ โดยทั่วไประดับความปรารถนาจะสูงกว่าระดับของผลงานเล็กน้อย¹ ความแตกต่างดังกล่าวนี้อาจเนื่องจาก (1) วิธีทําเป็นการวิจัยแตกต่างกัน (2) กลุ่มตัวอย่างมีลักษณะแตกต่างกัน และ (3) พื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างกัน การฝึกหัดอบรมเด็กตามวัฒนธรรมไทยอาจมีส่วนทำให้เกิดคอมคน หรือมีความเชื่อมั่นในตนเองน้อย หรือไม่ต้องการให้ผู้อื่นคิดว่าตนคึกหรือคนเก่ง (แม้ว่าในบางกรณีตนเองอาจคิดว่าตนคึกหรือคนเก่งก็ตาม).

การเปรียบเทียบระดับความปรารถนาระหว่างครั้งภายในแต่ละกลุ่มและระหว่างกลุ่ม แสดงว่าระดับความปรารถนาระหว่างครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 ของกลุ่มสำเร็จ มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญในทางสถิติ ($p < .001$) และระดับความปรารถนามีแนวโน้มเป็นเส้นตรงโดยแนวโน้มสูงขึ้นและค่าเฉลี่ยระดับความปรารถนาของกลุ่มเพิ่มขึ้นครั้งละ 672.5 คะแนน ระดับความปรารถนาของกลุ่มดลมเตลวาระหว่างครั้งมีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ($p < .001$) และระดับความปรารถนามีแนวโน้มเป็นเส้นตรงแต่แนวโน้มค่า โดยเฉลี่ยระดับความปรารถนาของกลุ่มลดลงครั้งละ 1070 คะแนน ส่วนระดับความปรารถนาของกลุ่มควบคุมระหว่างครั้งไม่มีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญในทางสถิติและมี

¹ Norman L. Munn, Psychology, Houghton Mifflin Company, Boston, 1961, p. 300.

แนวโน้มไม่เป็นเส้นตรงและไม่เป็นเส้นโค้ง สำหรับการเปรียบเทียบระดับความปรารถนา ระหว่างครึ่งและระหว่างกลุ่มปรากฏว่ามีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ทั้งสองครั้ง ผลการตั้งระดับความปรารถนาของนักเรียนตั้งกล่าวแล้วมีส่วนใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ Hoppe² คือระดับความปรารถนามีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเมื่อโคเคแนนสูงขึ้น แต่ถากลุ่มตัวอย่างไม่สามารถทำคะแนนให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าคะแนนต่ำกว่าระดับที่ตั้งไว้ ระดับความปรารถนามีแนวโน้มที่จะต่ำลง แม้ว่าในการวิจัยของ Hoppe ผู้ถูกทดลองได้ทราบคะแนนจริงจากการทำงานที่กำหนดให้ และในการวิจัยนี้กลุ่มตัวอย่างทราบระดับความปรารถนาเปรียบเทียบกับระดับผลงานของตนโดยการบอกเวลาของผู้ทำการวิจัย ซึ่งในกรณีนี้ไม่เป็นความจริงก็ตาม กลุ่มตัวอย่างก็ยังตั้งระดับความปรารถนาสูงขึ้นหลังจากประสบความสำเร็จ อย่างน้อยในกรณีที่ "รับทราบ" ว่าประสบความสำเร็จและลดระดับความปรารถนาลงหลังจากประสบความสำเร็จล้มเหลว เช่นเดียวกัน การที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะ (1) ความสำเร็จและความล้มเหลวซึ่งเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญมักจะมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการได้รับรางวัล และการลงโทษ³ (2) การได้รับความสำเร็จในครั้งก่อนอาจทำให้เกิดการแข่งขันกับตนเองขึ้น ในครั้งต่อไปจึงตั้งระดับความปรารถนาสูงขึ้น และ (3) นักเรียนที่ประสบความสำเร็จตั้งระดับความปรารถนาต่ำลงเพราะอาจคิดว่าการทำงานที่ตั้งระดับความปรารถนาสูงขึ้นหลังจากประสบความสำเร็จเป็นการไม่รู้จักประมาณตน ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมอาจติเตียนได้

²Hoppe, *op. cit.* pp. 1-52.

³Karl C. Garrison and J. Stanley Gray, Educational Psychology, Appleton-Century-Crofts Inc., New York, 1955, p. 261.

การเปรียบเทียบระดับของผลงานระหว่างครั้งที่ 1, 2 และ 3 ภายในกลุ่ม และระหว่างกลุ่ม ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างครั้งที่ภายในกลุ่มและระหว่างครั้งที่ระหว่างกลุ่มที่มีนัยสำคัญในทางสถิติ แสดงว่าผลงานของแต่ละกลุ่มเพิ่มขึ้นหรือลดลงไม่มากนักสำหรับการทำงานแต่ละครั้ง จากการวิเคราะห์แนวโน้มของผลรวมของผลงานของแต่ละกลุ่ม ปรากฏว่าแนวโน้มของผลงานของกลุ่มสำเร็จเป็นเส้นตรง ($.10 < r < .25$) โดยแนวโน้มค่าลงและค่าเฉลี่ยของผลงานของกลุ่มลดค่าลงครั้งละ 2.80 คะแนน ส่วนแนวโน้มของผลรวมของผลงานของกลุ่มล้มเหลวและของกลุ่มควบคุมไม่เป็นทั้งเส้นตรงและเส้นโค้ง แสดงถึงการเพิ่มขึ้นและลดค่าลงของระดับของผลงานไม่สม่ำเสมอ นอกจากนั้นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลงานระหว่างทั้งสามกลุ่ม (รูปที่ 2) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของผลงานของกลุ่มล้มเหลวสูงที่สุดในการทำงานทั้งสองครั้ง และค่าเฉลี่ยของผลงานของกลุ่มสำเร็จต่ำสุดในการทำงานทั้งสองครั้ง การที่ผลงานของนักเรียนกลุ่มสำเร็จลดลงตามลำดับในแต่ละครั้งที่ให้ทำงานที่กำหนดให้ นั้น อาจเป็นเพราะนักเรียนกลุ่มนี้ตั้งใจทำงานมากเกินไป เพราะต้องการให้มีความสัมฤทธิ์ผลสูงกว่าระดับความปรารถนาซึ่งโคตั้งสูงขึ้นตามลำดับ เมื่อเกิดความวิตกกังวลโดยเกรงว่าตนจะล้มเหลว จึงทำให้ต้องเพิ่มความระมัดระวังในการทำงานมากขึ้นตามลำดับ ความเคร่งเครียดจึงเพิ่มมากขึ้นตามลำดับเช่นกัน นักเรียนกลุ่มนี้โคพยายามโยนลูกแก้วอย่างบรรจงและอย่างเบา ๆ เพื่อให้ลูกแก้วตกลงไปในกล่องทุกครั้ง ลูกแก้วจึงไม่สะท้อนกลับไปที่ในช่องที่มีคะแนนมาก เพราะการที่จะโคคะแนนมากหรือมีผลงานสูง นักเรียนจะต้องโยนลูกแก้วแรงพอสมควร เพื่อให้ลูกแก้วสะท้อนกลับไปที่ในช่องที่มีคะแนนมากซึ่งอยู่ในกล่องด้านใกล้กับตัวนักเรียน ส่วนนักเรียนกลุ่มล้มเหลวจะขว้างลูกแก้วอย่างแรงและค่อนข้างเร็ว ซึ่งอาจแสดงว่านักเรียนกลุ่มนี้เปลี่ยนวิธีการโยนเพื่อให้โคคะแนนมากขึ้น และอาจแสดงถึงความไม่พอใจในผลงานที่ผ่านมา ลักษณะการทำงาน of นักเรียนกลุ่มล้มเหลวทั้งกล่าว จึงอาจมีส่วนให้นักเรียนกลุ่มนี้มีผลงานสูง

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความปรารถนา กับค่าเฉลี่ยของผลงานของแต่ละกลุ่ม (ตารางที่ 15, 16 และ 17) แสดงให้เห็นว่าระดับความปรารถนาของนักเรียนแต่ละกลุ่ม มีความสัมพันธ์กันน้อยมากกับระดับของผลงานของตน ผลดังกล่าวแล้วสนับสนุนผลการวิจัยของ

Hull⁴ คือไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างระดับความปรารถนากับความสัมฤทธิ์ผล ผลดังกล่าวอาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น (1) นักเรียนไม่ทราบผลงานที่แท้จริงของคนเนื่องมาจากวิธีการวิจัย จึงได้เปลี่ยนระดับความปรารถนาไปตามความสำเร็จและความล้มเหลวที่ได้รับทราบจากผู้วิจัย และ (2) ตัวการอื่น ๆ ที่ไม่สามารถควบคุมได้ในการทดลอง ที่มีอิทธิพลต่อระดับความปรารถนาและต่อผลงานแตกต่างกัน

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความปรารถนาต่อค่าเฉลี่ยของระดับผลงาน ปรากฏว่านักเรียนกลุ่มควบคุมตั้งระดับความปรารถนาใกล้เคียงความจริง (ระดับผลงาน) มากที่สุด โดยระดับความปรารถนาต่ำกว่าระดับผลงานเล็กน้อย ส่วนนักเรียนกลุ่มสำเร็จและกลุ่มล้มเหลวตั้งระดับความปรารถนาไกลจากความ เป็นจริง ในระหว่างนักเรียนสองกลุ่มนี้ นักเรียนกลุ่มล้มเหลวตั้งระดับความปรารถนาไกลจากความเป็นจริงมากกว่านักเรียนกลุ่มสำเร็จ ผลดังกล่าวแล้วสนับสนุนผลการวิจัยของ Sears⁵ คือนักเรียนที่ทราบว่าคนใดคะแนนอยู่ในระดับสูงจะตั้งเป้าหมายอันต่อไปตรงต่อความเป็นจริง กล่าวคือมักจะสูงกว่าผลงานของตนเล็กน้อย ส่วนนักเรียนที่ทราบว่าคนใดคะแนนอยู่ในระดับต่ำมีแนวโน้มที่จะตั้งเป้าหมายที่ไม่ตรงต่อความเป็นจริง คือต่ำไม่สูงมากเกินไปก็ต่ำมากเกินไป การที่นักเรียนที่ประสบความสำเร็จตั้งเป้าหมายหรือระดับความปรารถนาใกล้เคียงความเป็นจริงมากกว่านักเรียนกลุ่มล้มเหลว อาจเป็นเพราะนักเรียนกลัวความล้มเหลวมากกว่าต้องการความสัมฤทธิ์ผลในระดับสูง อนึ่งการตั้งระดับความปรารถนาของนักเรียนกลุ่มล้มเหลวอยู่ในลักษณะหลัง. (ตามผลการวิจัยของ Sears) คือต่ำมาก การที่นักเรียนกลุ่มนี้ไม่ตั้งระดับความปรารถนาสูงมาก ๆ ตามการวิจัยของ Sears อาจเป็นเพราะ (1) นักเรียนที่ประสบความสำเร็จขาดความต้องการที่จะลองทำอะไรโดยวิธีเดียว และ (2) นักเรียนกลัวความล้มเหลวมาก จึงพยายามหลีกเลี่ยงความล้มเหลวให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยวิธีตั้งระดับความปรารถนาของตนเองให้ต่ำลงมาก ๆ

⁴Hull, Op.cit., pp. 498 - 536

⁵Sears, op.cit., pp. 498 - 536

จากการเปรียบเทียบความเชื่อหรือไม่เชื่อของนักเรียนว่าคนประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวกับระดับความปรารถนาและระดับของผลงานของนักเรียนกลุ่มสำเร็จและกลุ่มล้มเหลว (ตารางที่ 18, 19, 20 และ 21) พบว่าความแตกต่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนในกลุ่มสำเร็จร้อยละ 66 เชื่อว่าผลงานของคนสูงกว่าระดับความปรารถนาของคนจริง และนักเรียนในกลุ่มล้มเหลวจำนวนร้อยละ 50 เชื่อว่าผลงานของคนต่ำกว่าระดับความปรารถนาของคนจริง จะเห็นได้ว่านักเรียนกลุ่มสำเร็จที่เชื่อตามการสร้างสภาพขึ้นมีจำนวนมากกว่านักเรียนกลุ่มล้มเหลว ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะความเชื่อตามการสร้างสภาพขึ้นของกลุ่มสำเร็จมีลักษณะเป็นรางวัลอยู่ในตัว แต่ความเชื่อตามการสร้างสภาพขึ้นของนักเรียนกลุ่มล้มเหลวอาจมีลักษณะเป็นการลงโทษหรือทำให้เสียเกียรติของตน หนึ่งนักเรียนกลุ่มสำเร็จที่ไม่เชื่อตามการสร้างสภาพขึ้น แต่ตั้งระดับความปรารถนาสูงขึ้นควมมีจำนวนร้อยละ 28 ส่วนนักเรียนในกลุ่มล้มเหลวที่ไม่เชื่อตามการสร้างสภาพขึ้นแต่ตั้งระดับความปรารถนาต่ำลงมีจำนวนร้อยละ 40 จากผลดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า นักเรียนกลุ่มล้มเหลวที่ตอบว่าไม่เชื่อตามการสร้างสภาพขึ้น แต่ตั้งระดับความปรารถนาไปในทางตรงข้ามมีจำนวนมากกว่านักเรียนกลุ่มสำเร็จที่มีลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้อาจสันนิษฐานได้ว่า เด็กนักเรียนดังกล่าวเชื่อตามการสร้างสภาพขึ้น จึงตั้งระดับความปรารถนาให้เป็นไปตามความเชื่อนั้น แต่เมื่อผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม แสดงความเชื่อหรือไม่เชื่อตามการสร้างสภาพขึ้น จึงเกิดความสงสัยว่าการสร้างสภาพขึ้นจะไม่เป็นความจริง นักเรียนในกลุ่มล้มเหลวอาจมีความต้องการให้การสร้างสภาพขึ้นไม่เป็นความจริงมากกว่านักเรียนในกลุ่มสำเร็จ เนื่องจากการสร้างสภาพขึ้นมีส่วนทำให้นักเรียนกลุ่มล้มเหลวรู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถในการโยนลูกแก้ว หรือความสามารถของตนน้อยกว่าที่ตนคิดไว้